

Gümüşhane Devlet Hastanesi Göz Hastalıkları Uzmanı Op. Dr. İlkin Acar Kara "Glokom"u anlattı

Glokom Nedir?

Glokom, göz içi basıncının artması sonucu optik sinirin hasar görmesine yol açan kronik bir göz hastalığıdır. Genellikle, göz içi basıncının (intraoküler basınç) artmasıyla ilişkilidir, ancak göz içi basıncı normal seviyelerde olsa bile glokom gelişebilir. Glokom, genellikle belirtileri fark edilmeden ilerler ve ilerleyen vakalarda görme kaybı ve kalıcı körlüğe sebep olabilir. Hastalık, erken teşhis ve tedavi ile kontrol altına alınabilir.

Glokom Çeşitleri

1- Primer Açık Açılı Glokom: En yaygın glokom türüdür. Genellikle belirgin bir semptom olmaksızın yavaşça ilerler. Göz içi sıvısının drenaj sistemi tıkanır, göz içi basıncı artar ve optik sinir hasar görebilir.

2-Açı Kapaması Glokomu: Bu tür, ani ve şiddetli göz ağrısı, bulanık görme, göz kızarıklığı ve mide bulantısı gibi belirtilerle karakterizedir. Göz içi basıncı hızla yükselir, bu da ani bir glokom atağına neden olabilir ve acil tıbbi müdahale gerektirebilir.

3-Normotansif Glokom: Bu durumda, göz içi basıncı normal aralıkta olduğu halde optik sinir hasarı meydana gelir. Bu tür, göz tansiyonu yüksek olmayan kişilerde görülebilir ve belirtileri fark etmek zor olabilir.

4-Bebeklikte ve çocukluk çağına izlenen türünde ise gözler arasında boyut farkı, gözde sulanma, ışığa karşı hassasiyet ve gözde büyüme izlenir.

Belirtiler ve Tanı

Glokomun erken aşamalarında genellikle belirti vermez. Hastalık ilerledikçe görme alanında daralma, görüş netliğinde azalma, gece ışıkların etrafında halkalar görme, göz ağrısı, baş ağrısı ve bulanık görme gibi belirtiler ortaya çıkabilir. Glokomu teşhis etmek için göz içi basıncı ölçülür, optik sinir incelenir. Görme alanı testleri de glokomun tanısında ve takibinde kullanılır.

Risk Faktörleri

1. Yaş: 40 yaşından sonra glokom riski artar.
2. Aile Geçmişi: Glokom geçmişi olan aile bireylerinde risk daha yüksektir.
3. Göz Tansiyonu: Yüksek göz içi basıncı, glokom riskini artırır.

4. Göz Yapısı: Belirli göz yapıları, glokom riskini artırabilir (Ör: miyopi).
5. Kan Basıncı: Yüksek kan basıncı, glokom riskini artırabilir.
6. Sistemik Hastalıklar: Diyabet, kardiyovasküler hastalıklar, hipotiroidi
7. İlaçlar: Sistemik hastalıkların tedavisinde kullanılan bazı ilaçlar. Ör: Uzun süreli kortizon kullanımı (damla, ağızdan veya cilt pomadı vb. olarak) ikincil glokom gelişimine neden olabilir.
8. Ciddi göz yaralanmaları göz içi basıncı yükselmesine neden olabilir. Diğer risk faktörleri; retina dekolmanı, göz tümörleri ve kronik üveit veya iritis gibi göz iltihaplarıdır. Bazı göz cerrahileri de ikincil glokom gelişimini tetikleyebilir.

Nasıl Gelişir?

Göz içindeki sıvı olan ve gözün şeklini korumaya yardımcı olan göz içi sıvısı normalde göz içinde dengede kalır. Ancak bazı durumlarda, bu sıvının drenaj sistemi tıkanabilir ve göz içi sıvı miktarı artabilir, bu da göz içi basıncında artışa yol açar. Yüksek göz içi basıncı, optik sinire baskı yaparak onu hasara uğrattırıp glokomu tetikleyebilir.

Nasıl Tedavi Edilir?

Glokom tedavisi genellikle göz içi basıncını kontrol altında tutmayı amaçlar. Tedavi yöntemleri şunları içerebilir:

1. Göz Damlaları: Göz tansiyonunu düşürmek için anti-glokomatöz damlalar kullanılır.
2. İlaçlar: Göz içi basıncını düşürmek için oral yolla ilaçlar alınabilir.
3. Cerrahi Müdahale: İlaçlar veya diğer tedaviler işe yaramazsa, cerrahi seçenekler değerlendirilebilir.
4. Lazer Tedavisi: Bazı durumlarda, lazer tedavisi optik sinir üzerindeki basıncı azaltmaya yardımcı olabilir.

Önleme ve Erken Tanı

Glokomun ilerlemesini önlemek için düzenli göz muayeneleri önemlidir. Erken tanı, tedaviye başlamak için en önemli adımdır. Risk altındaki kişilere düzenli göz kontrolleri yapılmalı ve göz sağlığına özen göstermelidirler. Glokom, ilerleyici bir hastalıktır ve tedavi edilmediğinde ciddi görme kaybına neden olabilir. Bu nedenle, belirtileri fark eden veya risk altında olan herkesin bir göz doktoruna danışması önemlidir.

Glokom Tedavisinde Hastanın Uyması Gereken Kurallar Nelerdir?

Tedavi sürecinde kullanılan damlalar, göz içi basıncını düşüren etkiye sahip olduğu için hastalığı kontrol altında tutmaya yardımcı olacaktır. Genellikle bir damla çeşidi ile başlanır. Burada en önemli olan konu hastanın verilen damlayı belirtilen aralıklarla kullanmasıdır. Damla kullanımında hasta uyumu çok önemlidir. Glokom hastalarının büyük çoğunluğunun yaşlı hasta grubunda olması, hastalığın asemptomatik olması nedeniyle günlük yaşantıda ilaç kullanımının bir değişikliğe denen olmaması maalesef tedaviye uyumla ilgili sorunlara neden olmaktadır. Damlanın etkisini anlamak için, hasta 2 – 3 hafta kullandıktan sonra göz tansiyon ölçümü için tekrar kontrole çağırılır. Bu aşamada ilacın etkisine bakılır ve aynı ilaç ya da farklı önerilen damla ile tedavi devam ettirilir. Hasta mutlaka doktoruna başka kullandığı ilaçların varsa hastalıklarının bilgisini vermelidir.

Glokom Yardımcı Tanı ve Tetkik Yöntemleri

Göz tansiyonu ölçümü ve göz sinirinin değerlendirilmesi genel muayene kapsamında kolay ve hızlı şekilde yapılabilmektedir. Yapılan bu ölçümler sayesinde şikâyet olmasa dahi bir hastanın glokom şüphesi taşıyıp taşımadığı tespit edilebilir. Glokom hastalığının temeli göz sinirini oluşturan lif tabakasındaki kayıplardır.

Bu nedenle hastalık bulgusu olan kişilerin retina sinir lifi tabakası muayenesini yapılması hasarın tespiti için gereklidir.

Göz Tansiyonu Tamamen İyileřir mi?

Glokom hastalığı kontrol altında tutulabilen ve hastalığın ilerlemesi durdurulabilen bir göz hastalığıdır.

Unutulmamalıdır ki glokom sinsi şekilde ilerleyen ve kalıcı görme kaybına sebep olabilen bir göz hastalığıdır ve glokom tanısı konulan kişi hayat boyu takiplerini ve tedavisini özenli şekilde devam ettirmelidir.